

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 211 03 Festő

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szaktörténet és szakismeret szóbeli vizsga

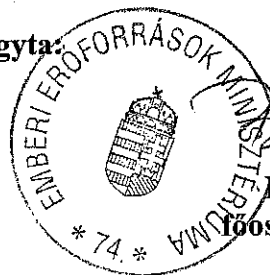
A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 000025/2017-5522 számon kiadom.

MÁSOLAT
Az eredeti okirattal mindenben
megegyező hiteles másolat.

Jóváhagyta:

Borosán Beáta
Borosán Beáta
főosztályvezető-helyettes

2017

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017. 11. 02-től

Szakképesítés: 54 211 03 Festő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szaktörténet és szakismeret szóbeli vizsga

A vizsgafeladat ismertetése: Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

A szóbeli központilag összeállított vizsga kérdései az alábbi témaköröket tartalmazza:

Egy-egy tétel tartalmazza a szaktörténeti és a szakismereti témaköröket is.

1. témakör:

A) Az őskori és az ókori falfestészet sajátosságai

B) A korszakra jellemző festészet technikái

2. témakör

A) A középkor és a gótika fal- és táblaképfestészetének sajátosságai

B) A korszakra jellemző festészeti technikák

3. témakör

A) A reneszánsz festészet sajátosságai

B) A korszakra jellemző festészeti technikák

4. témakör

A) A barokk, valamint a XVIII. és XIX. század festészetének sajátosságai

B) A korszakra jellemző festészeti technikák

5. témakör

A) A modernista stílusok és ahhoz köthető festészeti sajátosságok

B) Újszerű festészeti technikák a XIX. századtól napjainkig

6. témakör

A) A hazai kortárs festészet domináns irányzatai, meghatározó alkotói

B) Új médiumok alkalmazása a kortárs festészetben

A tételhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1.A. Milyen motívumok a meghatározóak az őskori barlangfestményeken? Hol találhatóak a legismertebb őskori barlangfestmények, és milyen elrendezés jellemzi ezeket?

1.B. Melyek azok az anyagok, pigmentek, kötőanyagok, amelyek az őskori barlangfestmények készítőinek rendelkezésére állhattak? Milyen alapvető lépésekből állhatott a kivitelezés módja a barlangfestmények elkészítésekor?

A tételhez használható segédeszköz:

- Altamira barlangfestmények

2.A. Milyen alapvető ábrázolási szabályok jellemzik az ókori Egyiptom festészetét? Milyen hatással volt az egyiptomi festészet az azt követő Kréta, Mükéné és az archaikus görög kultúra festészeti alkotásaira?

2.B. Melyek a meghatározó festészeti technikák az ókorban? Fejtse ki, miként alakult egy egyiptomi falkép elkészítésének munkamenete, milyen alapozást, pigmenteket és kötőanyagokat használtak?

A tételhez használható segédeszköz:

- Mocsári vadászat (i.e. 1400 körül, Théba)

3.A. Milyen módon, mértékben hatottak az ókori görög kultúra festészeti megoldásai tartami, formai, technikai szempontból a római kor festészetére? Egy konkrét alkotáson keresztül ismertesse a római kori festészet alapvető jellemzőit!

3.B. Beszéljen a Pompeiiben feltárt falfestmények alapján a négy meghatározó festészeti stílusáról!

A tételhez használható segédeszköz:

Pompeiiben feltárt falfestmények

4.A. Melyek a román kori festészet sajátosságai, jelentős helyszínei, kiemelkedő alkotásai? Melyik uralkodó eszme hat legnagyobb mértékben a középkor festészetére, és ez miként jelenik meg tartalmi, formai szempontból a képeken?

4.B. Sorolja fel a középkorban használatos festészeti technikákat! Mutassa be a középkorban elterjedt alapozási technikákat, pigmenteket, kötőanyagokat!

A tételhez használható segédeszköz: -

5.A. Miért az ólomüveg-technika válik a gótika meghatározó stílusává? Soroljon fel jelentős gótikus ólomüveg-ablak alkotásokat Európában és Magyarországon!

5.B. Melyek az alapvető sajátosságai, és melyik festészeti stílushoz sorolná a gótikus szárnyasoltárt? Jellemzően milyen alapra és milyen pigmentek, kötőanyagok felhasználásával készültek a gótikus táblaképek?

A tételhez használható segédeszköz:

- Chartres-i katedrális üvegablakai

6.A. Beszéljen Jan van Eyck munkásságáról! Jan van Eyck Genti szárnyasoltár alkotása alapján beszéljen a gótikus táblaképfestészet jellegzetességeiről! Elemezze a művet technikai, tartalmi, formai szempontból!

6.B. Sorolja fel, milyen temperatechnikákat ismer! Beszéljen a tojástempera technikáról és jelentőségéről a klasszikus olajkép technika kialakulásában!

A tételhez használható segédeszköz:

- Jan van Eyck: Genti oltár

7.A. Az antik művészet felértékelődése és a humanizmus hogyan hatott a reneszánsz festészet formanyelvének kialakulására? Melyek a reneszánsz festészet főbb stíluskorszakai, helyszínei, alkotói, alkotásai?

7.B. Mutassa be a freskókészítés munkamenetét! Milyen festékek és kötőanyagok használhatóak a freskó festészeti technikánál?

A tételhez használható segédeszköz:

Michelangelo: Sixtus-kápolna mennyezetfreskója: Ádám teremtése

8.A. Soroljon fel jelentős érett reneszánsz kori táblakép alkotásokat! Tiziano egy konkrét alkotásán keresztül elemezze formai, tartalmi szempontból a reneszánsz kor táblaképfestészetét!

8.B. Mely festészeti technika a meghatározó a reneszánsz kor táblaképfestészetében? Milyen alapokat, alapozási technikát, pigmenteket és kötőanyagokat használtak a reneszánsz kori táblaképfestészetben?

A tételhez használható segédeszköz:

– Tiziano: Vénusz és az orgonista

9.A. Mutassa be a manierizmus korának kiemelkedő festőit, jellemezze stílusuk sajátosságait egy-egy alkotásuk megemlítésével! El Greco egy konkrét alkotásán keresztül ismertesse a festő művészetét, egyéni látásmódját!

9.B. Mi a kasseli barna, mire használjuk az olajkép technikában? Mi a szerepe a lakkozásnak az olajkép technikában? Milyen összetevőkből áll a lazúrlakk?

A tételhez használható segédeszköz:

- El Greco: Jézus a keresztrefeszítés előtt

10.A. Melyek azok az újítások, változások, amik a barokk kor festészetét jellemzik? Beszéljen Rembrandt művészetéről! Rembrandt egy konkrét alkotásán keresztül ismertesse a művész és a korszak festészetének jellemzőit!

10.B. Miben térnek el a barokk kor mennyezetfreskói a reneszánsz kor mennyezetfreskóitól? Melyek a mészálló pigmentek és mi a jelentőségük?

A tételhez használható segédeszköz:

- Rembrandt: Önarckép (1661)

11.A. Melyik eszmei áramlat jellemzi a 18. század második felét? Melyek a klasszicista festészet sajátosságai, mit jelent az akadémiizmus kifejezés? Beszéljen Jacques Louis David festészetéről egy konkrét alkotásán keresztül!

11.B. Mutass be a klasszikus olajkép technikát! Beszéljen a festészetben használt gyantákról!

A tételhez használható segédeszköz:

- Jacques Louis David: Horatiusok esküje

12.A. Melyek a 19. század két meghatározó stílusának, a romantikának és a realizmusnak a sajátosságai? Kik voltak e két korszak kiemelkedő alkotói Európában és Magyarországon? Beszéljen Székely Bertalan művészetéről! Székely Bertalan egy konkrét alkotásán keresztül jellemezze a magyar romantika történelmi tárgyú festészetét!

12.B. Mutassa be egy nagyméretű történelmi tárgyú olajkép elkészítésének munkamenetét! Milyen oldószerek használhatóak az olajfestészeti technikánál?

A tételhez használható segédeszköz:

- Székely Bertalan: Egri nők

13.A. Melyek azok az alapvető változások, újítások, amelyek az impresszionizmus festészetét jellemzik? Beszéljen Claude Monet festészetéről! Claude Monet egy konkrét alkotása alapján jellemezze az impresszionizmus festészetét technikai, formai, tartalmi szempontból!

13.B. Mit jelent a plein air kifejezés a festészetben? Milyen technikai újítás tette lehetővé a plein air festészetet? Soroljon fel alkotásokat, amelyek ebben a stílusban készültek!

A tételhez használható segédeszköz:

- Claude Monet: Tavirózsák

14.A. Mely későbbi modernista stílusokra hat a posztimpresszionizmus? Melyek a posztimpresszionista korszak jelentős alkotói, illetve a hozzájuk köthető kiemelkedő alkotások? Beszéljen Paul Cézanne művészetéről egy konkrét alkotásán keresztül!

14.B. Sorolja fel a táblaképfestészeti technikákat!

A tételhez használható segédeszköz:

- Paul Cézanne: Mont Sainte-Victoire

Szakképesítés: 54 211 03 Festő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szaktörténet és szakismeret szóbeli vizsga

15.A. Beszéljen a nagybányai művésztelep jelentőségéről! Soroljon fel jelentős művészeket és alkotásokat a nagybányai művésztelep köréből! Beszéljen Rippl-Rónai József festészetéről!

15.B. Mutassa be a pasztell festészeti technikát, határozza meg a fixatív fogalmát!

A tételhez használható segédeszköz:

- Rippl-Rónai József: Vörös sapkás önarckép (1924)

Szakképesítés: 54 211 03 Festő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szaktörténet és szakismeret szóbeli vizsga

16.A. Mi jellemző az I. világháború előtti művészetre? Melyek azok a festészeti stílusok, törekvések, amelyek az avantgárd fogalomkörébe tartoznak? Melyek az alapvető sajátosságai a kubista festészeti stílusnak? Pablo Picasso egy alkotásán keresztül ismertesse azokat az újításokat, amelyek az avantgárd festészetet jellemzik!

16.B. Melyek a montázs és a kollázs festészeti technika sajátosságai?

A tételhez használható segédeszköz:

- Pablo Picasso: Avignoni kisasszonyok

17.A. Mely festészeti stílusok tartoznak az absztrakt művészet fogalmkörébe? Vaszilij Kandinszkij egy alkotásán keresztül ismertesse az absztrakt festészeti kifejezőmód legfőbb jellemzőit!

17.B. Határozza meg a csurgatásos festéstechnika (Jackson Pollock) lényegét! Milyen kötőanyagokat használhatunk vízbázisú festékek alkalmazásánál?

A tételhez használható segédeszköz:

- Vaszilij Kandinszkij: Sárga-vörös-kék (1925)

18.A. Beszéljen a pop art festészeti stílus sajátosságairól! Miként fejtí ki hatását a jelenkor vizuális látásmódjára? Andy Warhol egy konkrét alkotásán keresztül ismertesse, hogy milyen képi elemeket és technikákat használ fel a pop art!

18.B. Milyen anyagokat, technikai eszközöket használ a street art művészet? Nevezzen meg egy ismert street art alkotót!

A tételhez használható segédeszköz:

- Andy Warhol: Marilyn diptychon

19.A. Mi a jelentősége és kik a meghatározó alkotói az ún. Európai Iskolának a magyar avantgárd festészet történetében? Korniss Dezső egy alkotásán keresztül mutassa be, hogy melyek azok a festészeti előképek, izmusok, amelyek hatást gyakorolnak a magyarországi avantgárd festészeti törekvésekre!

19.B. Mi a különbség a geometrikus és a lírai absztrakció, mint festészeti kifejezőmód között?

A tételhez használható segédeszköz:

- Korniss Dezső: Szentendre-sárkányos (1945)

20.A. Soroljon fel legalább 3 kortárs alkotót, akik Ön szerint meghatározóak a jelenkori magyar festészetben! Beszéljen művészetükről, festészetük sajátosságairól!

20.B. Melyek azok az új technikai lehetőségek, eljárások, amelyeket a kortárs festészet meghatározó módon használ fel? Magyarozza meg a mixed media (vegyes-technika) festészeti eljárás lényegét!

A tételhez használható segédeszköz: -

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. Milyen motívumok a meghatározóak az őskori barlangfestményeken? Hol találhatóak a legismertebb őskori barlangfestmények, és milyen elrendezés jellemzi ezeket?

1.B. Melyek azok az anyagok, pigmentek, kötőanyagok, amelyek az őskori barlangfestmények készítőinek rendelkezésére állhattak? Milyen alapvető lépésekből állhatott a kivitelezés módja a barlangfestmények elkészítésekor?

A tételhez használható segédeszköz:

- Altamira barlangfestmények

Kulcsszavak, fogalmak:

- Geometrikus ornamentika a kezdeti időszakban.
- Vadászat során megfigyelt, főként nagy testű állatok a meghatározó motívumok.
- Az állatok gyakran csoportokban jelennek meg, egy-egy falra többször is festettek, egymásra rétegződő motívumok is megfigyelhetők
-
- Altamira, Lascaux, a legismertebb helyszínek.
- Földfestékek-ásványi pigmentek, növényi olajok, állati zsiradékok a kötőanyagok.
- A képek közvetlenül a barlang falára alapozás nélkül készültek.

2.A. Milyen alapvető ábrázolási szabályok jellemzik az ókori Egyiptom festészetét? Milyen hatással volt az egyiptomi festészet az azt követő Kréta, Mükéné és az archaikus görög kultúra festészeti alkotásaira?

2.B. Melyek a meghatározó festészeti technikák az ókorban? Fejtse ki, miként alakult egy egyiptomi falkép elkészítésének munkamenete, milyen alapozást, pigmenteket és kötőanyagokat használtak?

A tételhez használható segédeszköz:

- Mocsári vadászat (i.e. 1400 körül, Théba)

Kulcsszavak, fogalmak:

- Síkszerű ábrázolás.
- Narratív, elbeszélő előadásmód.
- Dekoratív, főként alapszínekre korlátozott színvilág.
- Legjellemzőbb nézetek ábrázolásának szabálya.
- Az archaikus mediterrán művészet az egyiptomi ábrázolási szabályrendszert tekinti mintának.
- Szekko, fresko, enkauszтика,
- Négyzethálós nagyítási technika.
- Természetes szervesetlen (ásványi) pigmentek.
- Enyv, tojás, növényi olajok.

3.A. Milyen módon, mértékben hatottak az ókori görög kultúra festészeti megoldásai tartami, formai, technikai szempontból a római kori festészetre? Egy konkrét alkotáson keresztül ismertesse a római kori festészet alapvető jellemzőit!

3.B. Beszéljen a Pompeiiben feltárt falfestmények alapján a négy meghatározó festészeti stílusáról!

A tételhez használható segédeszköz:

- Pompeiiben feltárt falfestmények

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az ókori görög festészetet római kori másolatokból, mozaikokból ismerjük
- Naturalisztikus törekvések: Zeuxisz és Parrhasziosz versengése
- A római kultúra, a festészete a görög kultúrát tekinti mintának.
- A Pompei falképeken egyszerre több stíluskorszakot ötvöznek.
- Inkrusztrációs (berakásos), architektonikus, ornamentikus, illuzionisztikus.

4.A. Melyek a román kori festészet sajátosságai, jelentős helyszínei, kiemelkedő alkotásai? Melyik uralkodó eszme hat legnagyobb mértékben a középkor festészetére, és ez miként jelenik meg tartalmi, formai szempontból a képeken?

4.B. Sorolja fel a középkorban használatos festészeti technikákat! Mutassa be a középkorban elterjedt alapozási technikákat, pigmenteket, kötőanyagokat!

A tételhez használható segédeszköz: -

Kulcsszavak, fogalmak:

- Dekoratív színhatás, síkszerű ábrázolásmód, narratív, elbeszélő előadásmód.
- Főbb központok az apátságok, szerzetesrendek kolostorai.
- Meghatározó eszmei háttér a kereszténység, ezért a bibliai történetek, szentek, vértanúk élete jelenik meg az alkotásokon.
- Szekró, mozaik, ikon, üvegablak, szárnyasoltár.
- Gipsz, mészhabarc alap.
- Ásványi festékek, növényi olajok, tojás (tojástempera).

5.A. Miért az ólomüveg-technika válik a gótika meghatározó stílusává? Soroljon fel jelentős gótikus ólomüveg-ablak alkotásokat Európában és Magyarországon!

5.B. Melyek az alapvető sajátosságai és melyik festészeti stílushoz sorolná a gótikus szárnyasoltárt? Jellemzően milyen alapra és milyen pigmentek, kötőanyagok felhasználásával készültek a gótikus táblaképek?

A tételhez használható segédeszköz:

- Chartres-i katedrális üvegablakai

Kulcsszavak, fogalmak:

- A fény szerepe a gótikus építészetben, Suger apát
- A gótikus katedrális építészeti struktúrája miatt válik lehetővé, hogy az oldalfalakat akár nagyméretű üvegablak váltsa ki.
- Chartres, Regensburg, Mátyás-templom.
- A szárnyasoltár véglegesen rögzített táblakép.
- Fatábla alap, enyves alapozás, ásványi pigmentek, növényi olajok, tojás (tojástempera).
- Megjelenik az olajtechnika (Jan van Eyck).

6.A. Beszéljen Jan van Eyck munkásságáról! Jan van Eyck Genti szárnyasoltár alkotása alapján beszéljen a gótikus táblaképfestészet jellegzetességeiről! Elemezze a művet technikai, tartalmi, formai szempontból!

6.B. Sorolja fel, milyen tempera technikákat ismer! Beszéljen a tojástempera technikáról és jelentőségéről a klasszikus olajkép technika kialakulásában!

A tételhez használható segédeszköz:

- Jan van Eyck: Genti oltár

Kulcsszavak, fogalmak:

- Realisztikus, részletgazdag ábrázolásmód.
- Megjelennek a világi témák (Arnolfini házaspár).
- Vizes tempera, olajtempera, kazein tempera.
- A tojástempera átmenetet képez a tempera és az olajtechnika között.

7.A. Az antik művészet felértékelődése és a humanizmus hogyan hatott a reneszánsz festészet formanyelvének kialakulására? Melyek a reneszánsz festészet főbb stíluskorszakai, helyszínei, alkotói, alkotásai?

7.B. Mutassa be a freskókészítés munkamenetét! Milyen festékek és kötőanyagok használhatóak a freskó festészeti technikánál?

A tételhez használható segédeszköz:

Michelangelo: Sixtus-kápolna mennyezetfreskója: Ádám teremtése

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az antik művészet, mint forrás
- Lineáris perspektíva, levegőperspektíva,
- Központban az emberi test: anatómiai pontosság.
- Trecento-Giotto, Cimabue.
- Quattrocento-Massacio, Botticelli.
- Cinquecento-Leonardo, Michelangelo, Raffaello
- Nedves vakolat, mészálló festékek, mészvíz, mint kötőanyag.

8.A. Soroljon fel jelentős érett reneszánsz kori táblakép alkotásokat! Tiziano egy konkrét alkotásán keresztül elemezze formai, tartalmi szempontból a reneszánsz kor táblaképfestészetét!

8.B. Mely festészeti technika a meghatározó a reneszánsz kor táblaképfestészetében? Milyen alapokat, alapozási technikát, pigmenteket és kötőanyagokat használtak a reneszánsz kori táblaképfestészetben?

A tételhez használható segédeszköz:

- Tiziano: Vénusz és az orgonista

Kulcsszavak, fogalmak:

- A táblaképfestészetben az olajtechnika a meghatározó
- Például: Leonardo: Keresztelő Szent János, Raffaello: Eszterházy Madonna, Tiziano: V. Károly.
- A kiemelkedő alkotók saját stílust teremtenek.
- Háromszög-kompozíció.
- Olajtechnika, olajalap, szerves, szervetlen pigmentek, száradó olajok.

9.A. Mutassa be a manierizmus korának kiemelkedő festőit, jellemezze stílusuk sajátosságait egy-egy alkotásuk megemlítésével! El Greco egy konkrét alkotásán keresztül ismertesse a festő művészetét, egyéni látásmódját!

9.B. Mi a kasseli barna, mire használjuk az olajkép technikában? Mi a szerepe a lakkozásnak az olajkép technikában? Milyen összetevőkből áll a lazúrlakk?

A tételhez használható segédeszköz:

- El Greco: Jézus a keresztrefeszítés előtt

Kulcsszavak, fogalmak:

- Jacopo Pontormo, El Greco, Tintoretto, Paolo Veronese, id. Peter Bruegel.
- A fantasztikum és az irreális fokozottan jelen van a képi megoldásokban.
- Megjelenik a groteszk.
- Expresszív előadásmód, szimbolikus színvilág.
- A klasszikus perspektivikus ábrázolásmódtól való eltérés.
- Lazúrozáshoz használt speciális festék a kasseli barna, nagy mennyiségű olaj kötőanyagot képes felvenni.
- A festmény utókezelése, színek élénkítése, külső hatásokkal szembeni védelem.
- Lenolaj, terpentín, damár, esetleg masztix kell a lazúrlakkhoz.

**10.A. Melyek azok az újítások, változások, amik a barokk kor festészetét jellemzik?
Beszéljen Rembrandt művészetéről! Rembrandt egy konkrét alkotásán keresztül
ismertesse a művész és a korszak festészetének jellemzőit!**

**10.B. Miben térnek el a barokk kor mennyezetfreskói a reneszánsz kor
mennyezetfreskóitól? Melyek a mészálló pigmentek és mi a jelentőségük?**

A tételhez használható segédeszköz:

- Rembrandt: Önarckép (1661)

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az ellenreformáció és az illuzionisztikus ábrázolásmód kapcsolata
- Átlós, spirális kompozíció, dinamikus mozgásábrázolás,
- A portré, önarckép jelentősége Rembrandt művészetében.
- Expresszív előadásmód.
- Mennyezet terének megnyitása az égbolt felé (Coreggio, Andrea Pozzo:Szent Ignác templom).
- A freskó technikánál használt oxidfestékek a mészálló festékek.

11.A. Melyik eszmei áramlat jellemzi a 18. század második felét? Melyek a klasszicista festészet sajátosságai, mit jelent az akadémizmus kifejezés? Beszéljen Jacques Louis David festészetéről egy konkrét alkotásán keresztül!

11.B. Mutass be a klasszikus olajkép technikát! Beszéljen a festészetben használt gyantákról!

A tételhez használható segédeszköz:

- Jacques Louis David: Horatiusok esküje

Kulcsszavak, fogalmak:

- A felvilágosodás, a történelmi gondolkodás kialakulása
- A klasszicizmus az antik példaképeket igyekszik követni.
- A hős, illetve a tragikus hős a legjellemzőbb motívum.
- Akadémizmus: formai tökélyre törekvés, érzelemmentes előadásmód, történelmi tárgyú festészet.
- Vakkeret, vászon, enyvezés, olajalap, lakkozás.
- Masztix, damár, shelakk.

12.A. Melyek a 19. század két meghatározó stílusának, a romantikának és a realizmusnak a sajátosságai? Kik voltak e két korszak kiemelkedő alkotói Európában és Magyarországon? Beszéljen Székely Bertalan művészetéről! Székely Bertalan egy konkrét alkotásán keresztül jellemezze a magyar romantika történelmi tárgyú festészetét!

12.B. Mutassa be egy nagyméretű történelmi tárgyú olajkép elkészítésének munkamenetét! Milyen oldószerek használhatóak az olajfestészeti technikánál?

A tételhez használható segédeszköz:

- Székely Bertalan: Egri nők

Kulcsszavak, fogalmak:

- Romantika: érzelem, képzelet, egzotikum.
- Realizmus: drámaiság mellőzése, idealizálástól mentes, szociális témák.
- Például: Courbet, Géricault, Delacroix, C. D. Friedrich, Turner, Paál László, Munkácsy, Székely Bertalan.
- Terpentin, lakkbenzin, denaturált szesz.

13.A. Melyek azok az alapvető változások, újítások, amelyek az impresszionizmus festészetét jellemzik? Beszéljen Claude Monet festészetéről! Claude Monet egy konkrét alkotása alapján jellemezze az impresszionizmus festészetét technikai, formai, tartalmi szempontból!

13.B. Mit jelent a plein air kifejezés a festészetben? Milyen technikai újítás tette lehetővé a plein air festészetet? Soroljon fel alkotásokat, amelyek ebben a stílusban készültek!

A tételhez használható segédeszköz:

- Claude Monet: Tavirózsák

Kulcsszavak, fogalmak:

- A fényképezés megjelenése a festészet szerepét átértelmezte
- A látvány közvetlen rögzítése, színek optikai keverése, friss, oldott előadásmód.
- A plein air előzménye például: Turner festészete és a Barbizon-i iskola.
- Például: Monet: Roueni katedrális sorozat, Cézanne: Mont Sainte-Victoire.
- A tubusos festékek, a hordozható festőállványok megjelenése

14.A. Mely későbbi modernista stílusokra hat a posztimpresszionizmus? Melyek a posztimpresszionista korszak jelentős alkotói, illetve a hozzájuk köthető kiemelkedő alkotások? Beszéljen Paul Cézanne művészetéről egy konkrét alkotásán keresztül!

14.B. Sorolja fel a táblaképfestészeti technikákat!

A tételhez használható segédeszköz:

- Paul Cézanne: Mont Sainte-Victoire

Kulcsszavak, fogalmak:

- a posztimpresszionizmus nem egységes stílus, a XX. századot előlegezik
- Cézanne-t a kubisták, Van Gogh-ot expresszionisták tekintik példaképnek.
- Van Gogh (önarcképek, Napraforgók, Krumplievők, Csillagos éj)
- Gauguin (szimbolizmus), Toulouse Lautrec (dekorativitás, plakátművészet).
- Akvarell, tempera, gouache (gvas), olajtempera, olaj, akril, vegyes technika, montázs-kollázs.

15.A. Beszéljen a nagybányai művésztelep jelentőségéről! Soroljon fel jelentős művészeket és alkotásokat a nagybányai művésztelep köréből! Beszéljen Rippl-Rónai József festészetéről!

15.B. Mutassa be a pasztell festészeti technikát, határozza meg a fixatív fogalmát!

A tételhez használható segédeszköz:

- Rippl-Rónai József: Vörös sapkás önarckép (1924)

Kulcsszavak, fogalmak:

- A plein air meghonosítása Magyarországon.
- A francia impresszionistákat tekintik követendő mintának.
- Hollósy Simon, Ferenczy Károly, Thorma János, Csók István.
- Dekoratív festőiség jellemzi Rippl-Rónait, hat rá a szecesszió és a pointilizmus.
- Pasztell: színes pigmentből készült kréta, nem igényel alapozást.
- Fixatív: alkoholban oldott shelakk.

16.A. Mi jellemző az I. világháború előtti művészetre? Melyek azok a festészeti stílusok, törekvések, amelyek az avantgárd fogalomkörébe tartoznak? Melyek az alapvető sajátosságai a kubista festészeti stílusnak? Pablo Picasso egy alkotásán keresztül ismertesse azokat az újításokat, amelyek az avantgárd festészetet jellemzik!

16.B. Melyek a montázs és a kollázs festészeti technika sajátosságai?

A tételhez használható segédeszköz:

- Pablo Picasso: Avignoni kisasszonyok

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az I. világháború előszele, emberkép a gépesített ipar korában
- Egységes stíluskorszak nem határozható meg, újító irányzatok (izmusok), manifesztumok
- Fauvizmus, expresszionizmus, kubizmus, futurizmus, dadaizmus, szürrealizmus, absztrakt művészet (geometriai, lírai).
- A látványt síkokra bontja, térformáit elemzi és egy új összeállításban jeleníti meg a kubizmus
- Az avantgárdra jellemzőek a provokatív témák.
- Montázs: már meglévő képi elemekből (főként fotóból) építkező alkotás (Bálint Endre).
- Kollázs: különböző anyagokból, tárgyakból összeállított kép (Kurt Schwitters).

17.A. Mely festészeti stílusok tartoznak az absztrakt művészet fogalmkörébe? Vaszilij Kandinszkij egy alkotásán keresztül ismertesse az absztrakt festészeti kifejezőmód legfőbb jellemzőit!

17.B. Határozza meg a csurgatásos festéstechnika (Jackson Pollock) lényegét! Milyen kötőanyagokat használhatunk vízbázisú festékek alkalmazásánál?

A tételhez használható segédeszköz:

- Vaszilij Kandinszkij: Sárga-vörös-kék (1925)

Kulcsszavak, fogalmak:

- Konstruktivizmus, szuprematizmus, De stijl, lírai absztrakt, geometrikus absztrakt, gesztusfestészet, op art.
- A látható valóságtól való elszakadás, nonfiguratív előadásmód.
- Közvetlenül a vászonra, spontán módon csurgatott festék.
- Enyv, kazein, gumiarábikum, műgyanta oldat (plextol).

18.A. Beszéljen a pop art festészeti stílus sajátosságairól! Miként fejtí ki hatását a jelenkor vizuális látásmódjára? Andy Warhol egy konkrét alkotásán keresztül ismertesse, hogy milyen képi elemeket és technikákat használ fel a pop art!

18.B. Milyen anyagokat, technikai eszközöket használ a street art művészet? Nevezzen meg egy ismert street art alkotót!

A tételhez használható segédeszköz:

- Andy Warhol: Marilyn diptychon

Kulcsszavak, fogalmak:

- Népszerű használati tárgyak, banális motívumok a hétköznapi életből és a fogyasztói társadalom világából, ismert szimbólumok felhasználása.
- A pop art jellemzője az irónia.
- Plakátszerűség, képregény és a reklám formanyelve, narratívája megjelenik
- A nagyítás és a motívum ismétlés/sokszorozás jellemző
- Fotó és grafikai technikák (szitanyomat) felhasználása.
- Stencil, festékspray, matrica, plakát, fotó.
- Banksy.

19.A. Mi a jelentősége és kik a meghatározó alkotói az ún. Európai Iskolának a magyar avantgárd festészet történetében? Korniss Dezső egy alkotásán keresztül mutassa be, hogy melyek azok a festészeti előképek, izmusok, amelyek hatást gyakorolnak a magyarországi avantgárd festészeti törekvésekre!

19.B. Mi a különbség a geometrikus és a lírai absztrakció, mint festészeti kifejezőmód között?

A tételhez használható segédeszköz:

- Korniss Dezső: Szentendre-sárkányos (1945)

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az európai avantgárd eredményeinek meghonosítása Magyarországon, 1945 után, például: Korniss Dezső, Gyarmathy Tihamér, Lossonczy Tamás.
- Geometrikus absztrakt: szigorúan szerkesztett, kizárja a véletlenszerűséget, tiszta színfoltokat használ (Mondrian).
- Lírai absztrakt: organikus, véletlenszerű formák és komponálás, erős érzelmi hatás (Pollock).

20.A. Soroljon fel legalább 3 kortárs alkotót, akik Ön szerint meghatározóak a jelenkori magyar festészetben! Beszéljen művészetükről, festészetük sajátosságairól!

20.B. Melyek azok az új technikai lehetőségek, eljárások, amelyeket a kortárs festészet meghatározó módon használ fel? Magyarázza meg a mixed media (vegyes-technika) festészeti eljárás lényegét!

A tételhez használható segédeszköz: -

Kulcsszavak, fogalmak:

- Például: Bak Imre, Bráda Tibor, Birkás Ákos, Fehér László, El Kazovszkij, Mauer Dóra stb.
- Fotó, film, videó, installáció, performance és street art technikák.
- Mixed media (vegyes-technika): többféle anyag, festészeti technika formanyelv felhasználása egyazon alkotáson belül.

